

BETH OEDD MENYWOD YNG NGHYMROU YN
EI WNEUD YN YSTOD Y RHYFEL BYD CYNTAF?

YN Y LLUOEDD ARFOG

QMAAC Amy Goodwin
o Abertawe, QMAAC (yn y fyddin)
(ar y dde), a ffrind yn y ffosydd ger
Bourges, Ffrainc, haf 1919.

Grŵp o swyddogion ('officials')
QMAAC (y fyddin) yng Ngwersyll
Cinmel, Bodelwyddan.

WRAF
May Stratford,
WRAF, (yn yr awyrlu),
cafodd ei geni yng
Nghasnewydd
yn 1898.

NORA TREADWELL
yn ei hiwniform WAAC.
Cafodd ei geni yn sir
Gaerhirfryn, ond ei
magu ym Mryn-coch,
Castell-nedd.

Yn draddodiadol roedd milwyr a morwyr wedi coginio, golchi a glanhau i'w hunain. Erbyn **1917** sylweddolion nhw fod menywod yn gallu gwneud y tasgau hyn, gan ryddhau dynion i ymladd. Felly: cafodd y Women's Royal Naval Service (WRNS) ei sefydlu yn **1916**, y Women's Auxiliary Army Corps, WAAC, (yna'r Queen Mary's Army Auxiliary Corps, QMAAC) yn Ionawr **1917**, a'r Women's Royal Air Force (WRAF) yn Ebrill **1917**. Deunaw oedd yr oedran swyddogol i ymuno ond roedd rhai gwirfoddolwyr yn 16. Gwaith domestig neu glerigol oedd e. Cafodd rhai eu hanfon i Ffrainc, yn enwedig ar ddiwedd y rhyfel. Cafodd y gwasanaethau hyn eu dileu yn **1920**.

womenandwar.wales
menywodarhyfel.cymru

ARCHIF MENYWOD CYMRU
WOMEN'S ARCHIVE WALES